

Een *proactief* palliatief zorgplan zorgt voor rust

Dr. Annemie Courtens is coördinator van het Expertisecentrum Palliatieve Zorg van het Maastricht UMC+ (EPZ-M). Binnen de kaders van de drie academische taken – consultatie, onderzoek en onderwijs – is dit team volop in beweging. Een nieuw project waarvoor huisartsen zich nog kunnen aanmelden behelst de inrichting van proactieve palliatieve zorg voor kwetsbare ouderen. Om de palliatieve zorg te optimaliseren en ondersteuning te bieden bij grote (levens)vraagstukken waar zorgprofessionals vaak tegenaan lopen in de praktijk.

Tegen het decor van de vergrijzing neemt het aantal palliatieve patiënten gestaag toe. Jaarlijks ligt het aantal consulten dat het consultatieteam van EPZ-M verricht op ruim 700. “De verhouding tussen vragen vanuit de eerste lijn en het ziekenhuis gaat tamelijk gelijk op”, licht Annemie toe. “Iets meer dan de helft van de verwijzingen krijgen wij van huisartsen, de andere helft van medisch specialisten of artsen in opleiding. In de afgelopen tijd hebben wij veel tijd gestoken in het opleiden van (wijk)verpleegkundigen op het gebied van palliatieve zorg. Sindsdien zien we dat ook deze beroepsgroep, die veel te maken heeft met palliatieve patiënten, ons steeds vaker weet te vinden.”

Symptoombestrijding en andere problemen Verreweg de meeste vragen die de consultants van het EPZ-M voorgelegd krijgen gaan over bestrijding van pijn, misselijkheid, benauwdheid, de aanpak van een delier en het behandelen van obstipatie. “Dat zijn symptomen die vaak voorkomen in de palliatieve fase”, legt Annemie uit. “Daarnaast bieden wij ondersteuning bij psychosociale problematiek, palliatieve sedatie, zingevingproblematiek en ethische dilemma’s. Bijvoorbeeld als de familie haast heeft bij palliatieve sedatie en druk uitoefent op de arts. Wij nemen de zorg nooit over, maar voorzien zorgverleners van een mogelijkheid om te sparren over hun mogelijkheden. Niet zelden kan het advies van een expert ‘van buiten’ dan voor een doorbraak in de discussie zorgen. Het liefst wil je dergelijke dilemma’s in de laatste fase van iemands leven natuurlijk voorkomen. Dat kan door proactief een zorgplan te maken waarin de behandelend specialist, huisarts of praktijkondersteuner samen met de patiënt en diens mantelzorger de doelen en wensen bespreekt en vastlegt. Uit ervaring én literatuur weten we inmiddels

dat zo’n plan rust geeft en dat de zorg dan beter aansluit op de wensen van de patiënt.”

Informatie voor verwijzers Elke zorgprofessional in Zuid- en Midden-Limburg kan laagdrempelig telefonisch contact opnemen met het EPZ-M. Het consultatieteam is telefonisch bereikbaar via 0900 - 72 55 486 (gratis). Binnen een uur is er een advies en binnen enkele dagen een terugkoppeling of er mogelijk extra ondersteuning nodig is. Artsen kunnen palliatieve patiënten die mobiel zijn ook naar de poli van het expertisecentrum in het MUMC+ verwijzen. Voor complexe vragen kan een bedside consult (thuis, in het verpleeghuis of ziekenhuis) worden aangevraagd. Palliatieve patiënten mogen ten slotte ook zichzelf verwijzen om hun mogelijkheden te bespreken; zij kunnen hiervoor contact opnemen met de poli van het Oncologiecentrum van het MUMC+ via 043 - 387 64 00.

Meer informatie via <https://palliatievezorg.mumc.nl>.

Nieuwe pilot in Maastricht en omstreken In januari 2023 start het EPZ-M een pilot waarbij een consultant palliatieve zorg en een geestelijk verzorger van het EPZ-M in de huisartsenpraktijk aansluiten bij het MDO over kwetsbare ouderen. Zodra in dat team ten aanzien van een specifieke patiënt de surprise question ‘zou het mij verbazen als deze patiënt binnen een jaar zou komen te overlijden?’ met nee beantwoord wordt, komen zij in actie om de laatste fase voor de patiënt en zijn mantelzorger te optimaliseren. Geïnteresseerde praktijken kunnen zich voor deze pilot aanmelden via a.courtens@mumc.nl.